

MATERIÁLY

VÝBĚROVÁ BIBLIOGRAFIE PRACÍ K DĚJINÁM BRNĚNSKÉHO MĚSTSKÉHO PRÁVA A SPRÁVY DO ROKU 1620

II. ČÁST

LENKA ŠMÍDOVÁ MALÁROVÁ

The second part of the selective bibliography on the history of the Brno municipal law and governance reflects the work on constitutional, judicial and administrative history of the city. The subject of the bibliography is the seventh (final) chapter thus mapping the law and administrative history of the Brno city from the beginning to the 1620. The relevant chapter is divided into several sections focused on particular issues of history of law and public administration in Brno during that period. Individual chapters recorded works on the administrative history associated with the founding of the city of Brno, its emblem and seal; the Brno municipal office in her acting scribe and notary, with special emphasis on the diplomatic center of production; the history of the municipal court and the judiciary in medieval and early modern Brno; financial management and city management with an emphasis on currency; on issues related to land use planning and building development of the city, including the toponymy and topography; social structure of the city; on laws regulating the operation of trades and professions; and last but not least, on learning opportunities, supply and emergency situations.

Key words: Bibliography; Municipal Law; Middle Age; Brno; Medieval Law; Roman Law.

Druhá část výběrové bibliografie o historii obecního práva a veřejné správy města Brna reflektuje práce o ústavní, soudní a správní historii města. Předmětem bibliografie je sedmá (závěrečná) kapitola, která mapuje právní a administrativní historii Brna od počátku do roku 1620. Příslušná kapitola je rozdělena do několika částí zaměřených na konkrétní problematiku dějin práva a veřejné správy v Brně během daného období. Jednotlivé kapitoly zaznamenaly práce o administrativní historii spojené se založením města Brna; jeho znaku a pečeti; obecním úřadu města Brna a jeho zastupujícími písaři a notáři, se zvláštním důrazem na spisovnu; o historii městského soudu a soudnictví ve středověkém a raně novověkém Brně; finančním řízení a vedení města s důrazem na měnu; o otázkách vztahujících se k využití územního plánování a stavebního rozvoje města, včetně toponym a topografie; sociální struktury města; o zákonech upravujících provoz živností a profesí; a v neposlední řadě také o možnostech vzdělávání, zásobování a nouzových situacích.

Struktura II. části bibliografie

- 7. Práce zaměřené na ústavní, soudní a správní dějiny města Brna
 - 7.1 Ústavní dějiny (zřízení a vznik města Brna), městský znak a pečeť
 - 7.1.1 Zřízení a vznik města Brna
 - 7.1.2 Městský znak a pečeť
 - 7.2 Brněnská městská kancelář, písaři a notáři, písemnosti
 - 7.2.1 Brněnská městská kancelář
 - 7.2.2 Písaři a notáři
 - 7.2.3 Písemnosti
 - 7.3 Soudy a soudnictví
 - 7.4 Finanční správa a hospodaření města, měna a oběživo
 - 7.4.1 Finanční správa a hospodaření města
 - 7.4.2 Měna a oběživo
 - 7.5 Územní plánování a stavební rozvoj města, topografie, toponymie
 - 7.5.1 Územní plánování a stavební rozvoj
 - 7.5.2 Topografie
 - 7.5.3 Toponymie
 - 7.6 Sociální struktura města
 - 7.6.1 Obyvatelstvo
 - 7.6.2 Národnostní vrstvy
 - 7.6.3 Majetkové a sociální rozdíly
 - 7.7 Cechy, řemesla a profese a jejich regulace
 - 7.8 Vzdělávání
 - 7.9 Zásobování města, řešení mimořádných situací

Úvodem

ŠTEFLÍČKOVÁ, J.: *Brno v literatuře: Výběrový soupis publikací z let 1900–1986, obsažených ve fondech knihovny Muzea města Brna a Knihovny Jiřího Mahena*. Brno 1987.
HORČÁKOVÁ, V.: *Knihní edice středověkých*

7. Práce zaměřené na ústavní, soudní a správní dějiny města Brna

7.1 Ústavní dějiny (zřízení a vznik města Brna), městský znak a pečeť

7.1.1 Zřízení a vznik města Brna

- BALCÁREK, P.: *Příspěvek k problematice povýšení Brna na hlavní město Moravy*. In: Zřídka-
veselý, F. – Peša, V. (eds.): *Brno mezi městy střední Evropy* (Sborník projevů, studií, úvah
a sdělení z vědeckého symposia konaného 29.–30. listopadu 1979). Brno 1983, s. 154–157.
- BRETHOLZ, B.: *Brünn erhielt schon in Jahre 1243 vom König Wenzel I. ein eigenes Stadt...*
Moravia 3, 1840, s. 12.
- CEJNKOVÁ, D. – MĚŘÍNSKÝ, Z. – SULITKOVÁ, L.: *K problematice počátků města Brna*.
In: Richter, M. (ed.): *Urbes medii aevi. Investigationes archaeologicae*. XV. celostátní konfe-
rence archeologů středověku, 17.–21. X. 1983. Praha 1984, s. 25–27.

- DOLEŽEL, J.: *K městskému zřízení na středověkém Brněnsku do roku 1411*. Medievalia archaeologica 2 (Brno a jeho region), 2000, s. 159–259.
- FLODR, M.: *Privilegium města Brna z roku 1243 a jeho velké dědictví*. Brno v minulosti a dnes, sv. 13, 1995, s. 23–37.
- CHALOUPKA, G.: *K počátkům města Brna. Několik poznámek k sporným otázkám vzniku města*. Brno v minulosti a dnes, sv. 1, 1959, s. 146–150.
- CHALOUPKA G.: *K nejstarším dějinám starého Brna*. Brno v minulosti a dnes, sv. 7, 1965, s. 142–150.
- JAN, L. – PROCHÁZKA, R.: *Vznik institucionálního Brna*. In: Jan, L. (ed.): *Dějiny Brna. 2, Středověké město*. Brno 2013, s. 32–60.
- JAN, L.: *Královská města ve struktuře přemyslovského státu*. In: Mitáček, J. (red.): *Královská města v životě země moravské*. Brno 2012, s. 54–64.
- JAN, L.: *Postavení Brna v rámci přemyslovské monarchie*. In: Jan, L. (ed.): *Dějiny Brna. 2, Středověké město*. Brno 2013, s. 60–85.
- KONEČNÝ, L.: *Počátky Brna ve světle nejnovějších poznatků*. Forum Brunense, 1995–1996, s. 7–20.
- MĚŘÍNSKÝ, Z.: *Počátky měst na Moravě: (od prvotního města k institucionálnímu)*. In: Mitáček, J. (red.): *Královská města v životě země moravské*. Brno 2012, s. 5–20.
- RICHTER, V.: *Z počátků města Brna*. Časopis Matice moravské, roč. 60, 1936, s. 257–314.
- ŠUJAN, F.: *Počátky Brna a jeho jméno*. Časopis Matice moravské, roč. 24, 1900, s. 213–220.
- TENORA, J.: *K dějinám Brna v nejstarší době. Brno a „Argus“ brněnský*. Hlídky, roč. 33, 1928, s. 16–25.
- TOMAS, J.: *Poznámky ke vzniku Znojma a Brna*. In: Sborník XVI. Mikulovského sympozia, Praha 1987, s. 225–230.

7.1.2 Městský znak a pečeť

- AUGUSTIN, J.: *Česká republika ve znacích, symbolech a erbech*. Sokolov 1997.
- ČAREK, J.: *Městské znaky v českých zemích*. Praha 1985.
- DŘÍMAL, J. – ŠTARHA, I.: *Znaky a pečeti jihomoravských měst a městeček*. Brno 1979.
- KREJČÍKOVÁ, J. – KREJČÍK, T.: *Nejstarší pečeť města Brna*. Brno v minulosti a dnes, sv. 13, 1995, s. 164–175.
- MÜLLER, K. – ŠTARHA, I.: *Znaková privilegia měst, městeček a vsí na Moravě a ve Slezsku. 1416–1914*. Katalog. Brno 1995.
- MÜLLER, K. – ŠTARHA, I.: *Znaková privilegia měst, městeček a vsí na Moravě a ve Slezsku. Dodatky a opravy*. Opava 2009.
- ŠTARHA, I.: *Několik nejstarších pečeti z Brněnska*. Jižní Morava, roč. 6, 1970, s. 145.
- VOJTÍŠEK, V.: *O starých pečetích a erbech českých měst*. Věstník Královské české společnosti nauk, třída filosoficko-historicko, Praha 1953.

7.2 Brněnská městská kancelář, písaři a notáři, písemnosti

7.2.1 Brněnská městská kancelář

- CIBULKA, P.: *Správa města Brna v zrcadle staletí*. Brno 2004.
- DOLEŽEL, J.: *Dodatky k seznamům členů brněnských městských rad první poloviny 14. století*. In: Borovský, T. – Jan, L. – Wihoda, M. (eds.): *Ad vitam et honorem profesoru Jaroslavu Mezníkovi přátelé a žáci k pětasedmdesátým narozeninám*. Brno 2003, s. 451–460.
- JANIŠ, D.: *Správa a soudnictví v zakladatelském období a privilegium z roku 1243*. In: Jan, L. (ed.): *Dějiny Brna. 2, Středověké město*. Brno 2013, s. 411–415.

- JANIŠ, D.: *Úřady a samospráva*. In: Jan, L. (ed.): *Dějiny Brna*. 2, Středověké město. Brno 2013, s. 404–415.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Brněnská městská kancelář v předbělohorském období. (Prosopografická a diplomatická studie)*. Sborník archivních prací, roč. 45, 1995, č. 2, s. 291–510.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Fungování nejvyššího městského správního orgánu ve světle pamětních zápisů městských písařů na příkladu raně novověkého Brna*. In: Hojda, Z. – Pátková, H. (eds.): *Pragmatické písemnosti v kontextu právním a správním*. Praha 2008, s. 139–153.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Kompetence brněnských radních v předbělohorské době. Porovnání se situací dalších moravských královských městech*. In: Fejtová, O. – Ledvinka, V. – Pešek, J. (eds.): *Osm set let pražské samosprávy: sborník příspěvků z 18. vědecké konference Archivu hlavního města Prahy, uspořádané ve spolupráci s Institutem mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy ve dnech 16. a 17. května 2000 u příležitosti výstavy Osm století pražské samosprávy*. Praha 2002, s. 39–54.
- SULITKOVÁ, L.: *Brünner Stadtkanzlei und Diplomatie an der Schwelle der Neuzeit*. In: Prevenier, W. – Hemptinne, de T. (eds.): *La diplomatie urbaine en Europe au Moyen Âge. Actes du congrès de la Commission internationale de diplomatie, Gand, 25–29 août 1998*. Leuven 2000, s. 465–487.
- SULITKOVÁ, L.: *Brünner Stadtkanzlei und Diplomatie an der Schwelle der Neuzeit*. In: Hrubá, M. (red.): *Notum facimus universis collegis... K životnímu jubileu Ludmily Sulitkové*. Ústí nad Labem 2006, s. 219–242.
- SULITKOVÁ, L.: *Od 16. století do Bílé Hory*. In: Flodrová, M. (ed.): *Z dějin brněnské správy a městského práva*. Katalog výstavy. Brno 1990, s. 5–7.
- ZŘÍDKAVESELY, F.: *Brněnské radnice a jejich pověsti*. Vlastivědný věstník moravský, roč. 65, 2013, č. 1, s. 35–51.
- ZŘÍDKAVESELY, F.: *Brněnské radnice*. Brno 2006.

7.2.2 Písaři a notáři

- BRETHOLZ, B.: *Johannes von Gelnhausen*. Zeitschrift des deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, roč. 7, 1903, s. 35–73.
- DOLEŽEL, J.: *Dodatky k seznamům členů brněnských městských rad první poloviny 14. století*. In: Borovský, T. – Jan, L. – Wihoda, M. (eds.): *Ad vitam et honorem profesoru Jaroslavu Mezníkovi přátelé a žáci k pětasedmdesátým narozeninám*. Brno 2003, s. 451–460.
- DŘÍMAL, J.: *Notář Jan Thabrar*. Časopis Matice moravské, roč. 58, 1934, s. 1–144.
- FLODR, M.: *Cesta k právu a spravedlnosti. Jan, notář města Brna*. In: Jan, L. a kol. (eds.): *Osobnosti moravských dějin*. Brno 2006, s. 89–102.
- JOHANEK, P.: *Johanes, Stadtschreiber von Brünn*. In: Stämmler, W. et al. (eds.): *Die deutsche Literatur des Mittelalters: Verfasserlexikon*, Bd. 4. Berlin 1983, s. 531–534.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Měštití písaři v Brně v předbělohorském období a jejich sociální postavení*. Acta Universitatis Carolinae, Phil. et Hist., 1992, č. 1, s. 85–90.
- KUDRNOVÁ, D.: *Starobrněnský písař v listinách krále Jana Lucemburského*. In: Trantírek, M. (ed.): *Sborník k nedožitým padesátinám PhDr. J. Radimského*. Brno 1969, s. 161–169.
- MEZNÍK, J.: *Členové brněnských městských rad z let 1343 až 1473. Přílohy k práci Brněnský patriciát a boje o vládu města ve 14. a 15. století (BMD IV, 1962)*. Brno 1962. (Nepublikováno)
- STERNECK, T.: *K českobudějovickému původu brněnského podpisaře Pražáka*. Brno v minulosti a dnes, sv. 22, 2009, s. 95–104.

- SULITKOVÁ, L. – JORDÁNKOVÁ, H.: *Měšťtí písaři a vrcholná politika čtvrtého stavu (na příkladu královského města Brna)*. Časopis Matice moravské, roč. 125, 2006, s. 367–396.
- TADRA, F.: *Zur Lebensgeschichte Johann's von Gelnhausen, Registrators der Kanzlei Karl's IV.* Mitteilungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung, roč. 20, 1899, s. 100–104.
- WIHODOVÁ, V.: *Brněnský městský písař Jan z Pustiměře*. Brno v minulosti a dnes, sv. 20, 2007, s. 59–85.
- ZAPLETAL, E.: *Jan z Gelnhausenu a Ješek z Hranic*. Záhorská kronika, roč. 21, 1938–1939, s. 106–110.

7.2.3 Písemnosti

- DŘÍMAL, J.: *Kroniky a pamětní knihy městských písařů brněnských v době předbělohorské*. Brno v minulosti a dnes, sv. 2–3, 1960–1961, s. 82–124, 93–108.
- HLAVÁČEK, I.: *In margine výzkumu středověkých diplomatických brunensií a jejich zpřístupňování*. In: Zřídkaveselý, F. – Peša, V. (eds.): *Brno mezi městy střední Evropy* (Sborník projevů, studií, úvah a sdělení z vědeckého symposia konaného 29.–30. listopadu 1979). Brno: Archiv města Brna – Muzejní a vlastivědná společnost, 1983, s. 201–203.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *K důležitosti zkoumání filiace právních rukopisů na příkladu Brna*. Studie o rukopisech, roč. 44, 2014, s. 271–287.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Rychtářské knihy z Archivu města Brna jako významné prameny k výzkumu delikvence v raném novověku*. Časopis Matice moravské, roč. 120, 2001, s. 175–186.
- KRŠKA, I.: *Brněnská městská listina z první poloviny 14. století*. Brněnský archivní věstník, roč. 3, 1958, s. 40–56.
- KRŠKA, I.: *Moravská městská listina z poloviny čtrnáctého století*. (Diplomová práce). Brno 1970.
- NOVÝ, R.: *Městské finanční knihy doby předhusitské a husitské*. In: *Zápisky katedry československých dějin a archivního studia FF UK 4*, 1960, s. 29–41.
- NOVÝ, R.: *Městské knihy v Čechách a na Moravě 1310–1526*. Katalog. Praha 1963.
- NOVÝ, R.: *Soupis městských knih českých od roku 1310 do roku 1526*. Praha 1963.
- SMITAL, O.: *Das Institut der Stadtbucher in Mähren*. Zeitschrift des Deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, roč. 15, 1911.
- SULITKOVÁ, L. – JORDÁNKOVÁ, H.: *Možnosti edičního zpřístupnění brněnských finančních knih*. In: Sulitková, L. a kol. (eds.): *Stav a perspektivy zpřístupňování středověkých a raně novověkých městských knih*. Ústí nad Labem 2010, s. 177–185.
- SULITKOVÁ, L.: *Brněnské městské knihy*. In: Schelle, K. – Tauchen, J. (eds.): *Encyklopedie českých právních dějin*. I. Svazek, A–Č. Plzeň 2015, s. 366–374.
- SULITKOVÁ, L.: *Diplomatická produkce raně novověkého královského města Brna*. Brno v minulosti a dnes, sv. 18, 2005, s. 101–117.
- SULITKOVÁ, L.: *Soupisy výsadních listin pro Brno do roku 1411 v Archivu města Brna a jejich konfirmace*. Brno v minulosti a dnes, sv. 22, 2009, s. 45–71.
- SULITKOVÁ, L.: *Vývoj městských knih v Brně ve středověku: v kontextu vývoje městských knih v českých zemích*. Praha – Brno 2004.
- ŠEBÁNEK, J.: *Listina města Brna z r. 1252 pro klášter herburský v Brně a její pravost*. Časopis Společnosti přátel starožitností československých v Praze 38, 1930, s. 54–71.
- ŠTARHA, I.: *K otázce právních naučení brněnského městského práva: studie z městské diplomatiky 16.–17. století*. (Diplomová práce). Brno 1958.
- VOJTÍŠEK, V.: *O studiu městských knih českých*. Praha 1916.

7.3 Soudy a soudnictví

- FLODR, M.: *Úsilí městské rady o jurisdikci nad brněnskými předměstími ve 13. a 14. století*. Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity, řada historická, roč. 44, 1995, č. 42, s. 25–38.
- JAN, L. – JANIŠ, D.: Soudnictví. In: Jan, L. (ed.): *Dějiny Brna. 2, Středověké město*. Brno 2013, s. 440–448.
- JANIŠ, D.: *Úřad rychtáře a městská jurisdikce v Brně ve 13. a 14. století: 1. část: Zakladatelské období*. Brno v minulosti a dnes, sv. 25, 2012, s. 33–49.
- JANIŠ, D.: *Úřad rychtáře a městská jurisdikce v Brně ve 13. a 14. století. 2. část: Období rozvoje města*. Brno v minulosti a dnes, sv. 26, 2013, s. 11–25.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Kompetence rychtářského úřadu v Brně v předbělohorském období*. In: Chocholáč, B. – Malíř, J. (eds.): *Pocta Janu Janákovi: předsedovi Matice moravské, profesoru Masarykovy univerzity věnují k sedmdesátinám jeho přátelé a žáci*. Brno 2002, s. 127–147.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Nobilitace – předpoklad pro úřední kariéru brněnského rychtáře předbělohorské doby?* In: Čermáková, J. a kol. (eds.): *A vůbec... Utajený sborník Mileně Flodrové k 75. narozeninám*. Brno 2010, s. 92–110.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Předbělohorské soudy na Moravě a královské město Brno*. Časopis Matice moravské, roč. 113, 1994, s. 235–260.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Výkon soudní a policejní pravomoci v Brně v předbělohorském období*. In: Chocholáč, B. – Malíř, J. (eds.): *Pocta Janu Janákovi. Předsedovi Matice moravské, profesoru Masarykovy univerzity věnují k sedmdesátinám jeho přátelé a žáci*. Brno 2002, s. 127–148.
- MALANÍKOVÁ, M.: *Rozhodčí a smírčí řízení jako součást brněnského městského práva*. In: Nodl, M. – Wihoda, M. (eds.): *Rituál smíření. Konflikt a jeho řešení ve středověku*. Brno 2008, str. 217–224.
- SULITKOVÁ, L.: *Pozdně středověké město a různé formy komunikace v praxi městského soudu (na příkladu Brna)*. In: Lukačka, J. – Štefánek, M. a kol. (eds.): *Středověké město jako místo stretnutí a komunikácie*. Bratislava 2010, s. 79–82.
- ŠTARHA, I.: *Jihomoravské městské soudy v době předbělohorské*. Jižní Morava, 1967, s. 25–31.
- VACEK, F.: *Soudnictví v Čechách, městské a vrchnostní, až do XV. Století*. Časopis pro dějiny venkova, roč. 9, 1922, s. 129–151.

7.4 Finanční správa a hospodaření města, měna a oběživo

7.4.1 Finanční správa a hospodaření města

- BOROVSKÝ, T. – MALANÍKOVÁ, M.: *Znojmo mezi Vídni, Prahou a Brnem. Městské účty jako pramen k politické komunikaci*. In: Lukačka, J. – Štefánek, M. (eds.): *Středověké město jako místo stretnutí a komunikácie*. Bratislava 2010, s. 83–92.
- BOROVSKÝ, T. – STERNECK, T.: *Města a měšťané*. In: Borovský, T. – Chocholáč, B. – Pumper, P. (eds.): *Peníze nervem společnosti: k finančním poměrům na Moravě od poloviny 14. do počátku 17. století*. Brno 2007, s. 229–291.
- BOROVSKÝ, T.: *Hlavní příjmy a výdaje města*. In: Jan, L. (ed.): *Dějiny Brna. 2, Středověké město*. Brno 2013, s. 459–465.
- BOROVSKÝ, T.: *Hospodářské výsady města*. In: Jan, L. (ed.): *Dějiny Brna. 2, Středověké město*. Brno 2013, s. 474–475.

- BOROVSKÝ, T. *Obchod s jinými městy*. In: Jan, L. (ed.): Dějiny Brna. 2, Středověké město. Brno 2013, s. 475–479.
- COUFALOVÁ, M.: *Finanční vztahy města Brna s markrabaty ve 14. století*. Brno v minulosti a dnes, sv. 15, 2002, s. 63–74.
- ČECHURA, J.: *Srovnání berních knih města Brna z let 1365 a 1442: (Poznámky k metodice studia pramenů hromadné povahy)*. Časopis Matice moravské, roč. 117, 1998, č. 2, s. 341–352.
- DŘÍMAL, J.: *Městská berně královských měst moravských od polovice 15. století do roku 1526*. Brno v minulosti a dnes, sv. 4, 1962, s. 85–124.
- DŘÍMAL, J.: *Ocenění vinic na jižní Moravě v brněnských knihách berních v l. 1365–1509*. Ceny, mzdy a měna, roč. 6, 1964, s. 1–30.
- JIRÁSEK, J.: *Venkovské statky města Brna před Bílou horou. Příspěvek k hospodaření královských měst*. Brno v minulosti a dnes, sv. 4, 1962, s. 187–194.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Svébytnost a vzájemnost. Hospodářské a kulturní styky královského města Brna s Dolními Rakousy v předbělohorském období*. In: Komlosyová, A. – Bůžek, V. – Svátek, F. (eds.): *Kultury na hranici. Jižní Čechy – Jižní Morava – Waldviertel – Weinviertel – mezioborový rakousko-český výzkumný projekt a výstava*. Vídeň 1995, s. 113–116.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Svébytnost a vzájemnost. Hospodářské a kulturní styky královského města Brna s Dolními Rakousy v předbělohorském období*. In: Hrubá, M. (red.): *Notum facimus universis collegis... K životnímu jubileu Ludmily Sulitkové*. Ústí nad Labem 2006, str. 127–134.
- MALANÍKOVÁ, M.: *Brněnské ženy 1343–1477 ve světle berních pramenů*. Brno v minulosti a dnes, sv. 18, 2005, s. 21–42.
- MEZNÍK, J.: *Vývoj ceny rent a rentového vlastnictví v Brně ve 14. a 15. století*. SPFFBU, řada C, 9, s. 203–213.
- MEZNÍK, J.: *Vývoj ceny rent a rentového vlastnictví v Brně ve 14. a 15. století*. In: Borovský, T. – Wihoda, M. – Kalhous, D. – Malaták, D. (eds.): *Tvář stárnoucího středověku: výběr článků a studií*. Brno 2008, s. 307–320.
- OKÁČ, A.: *K hospodářským poměrům v Brně za českého povstání*. Vlastivědný věstník moravský, roč. 8, 1953, s. 98–101.
- POŠVÁŘ, J.: *Význam uherských dukátů v hospodářském životě Brna v 15. století*. Numismatické listy, roč. 12, 1957, s. 100–111.
- POŠVÁŘ, J.: *Wiener Münze in Brünn im Jahre 1435/6*. Mitteilungen der Österreichischen Numismatischen Gesellschaft, roč. 14, 1966, č. 8, s. 75–79.
- STERNECK, T.: *K objektivitě berních přiznání z předbělohorské Moravy na příkladu královských měst v brněnském kraji*. Folia Historica Bohemica, roč. 21, 2005, s. 83–110.
- STERNECK, T.: *K počtu daňových poplatníků a k platební participaci stavů na Moravě v závěru předbělohorské doby*. Vyškovský sborník, sv. 3, 2002, s. 46–72.
- STERNECK, T.: *K účasti Jana Mencla z Kolsdorfu na placení berní v brněnském berním kraji*. Vyškovský sborník, sv. 1, 1999, s. 55–87.
- STERNECK, T.: *Ke zvláštní městské berni na Moravě v závěru předbělohorské doby*. Vyškovský sborník, sv. 4, 2004, s. 59–69.
- STERNECK, T.: *Město, válka, daně: Brno v moravském berním systému za dlouhé války s Vysokou Portou (1593–1606)*. Praha 2006.
- STERNECK, T.: *Měšťanské elity v berních úřadech a královská města jako daňoví poplatníci – střet zájmů? (Případ předbělohorského Brna)*. In: Fejtová, O. – Pešek, J. – Ledvinka, V. (eds.): *Pražské městské elity středověku a raného novověku – jejich proměny, zázemí*

- a kulturní profil. Sborník příspěvků z 21. vědecké konference Archivu hlavního města Prahy, uspořádané ve spolupráci s Institutem mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy ve dnech 1. a 2. října v Clam-Gallasově paláci v Praze. Praha, s. 225–242.
- STERNECK, T.: *Několik poznámek o správě veřejných financí na Moravě kolem roku 1600*. Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity, řada historická, roč. 53, 2004, s. 35–54.
- SULITKOVÁ, L. – JORDÁNKOVÁ, H.: *Záliba v trpkém moku - benefit pro městskou pokladnu (na příkladu Brna v raném novověku)*. In: Kilián, J. (ed.): „Trpké býti zdá se?“ Víno a vinařství v českých zemích ve středověku a raném novověku. Sborník příspěvků z konference konané v Mělníce 2.–4. dubna 2008. Mělník 2009, s. 191–203.
- SULITKOVÁ, L.: *Domy s právem nálevu piva a vína ve středověkém a raně novověkém Brně*. Acta historica et museologica Universitatis Silesianae Opaviensis, řada C 2, 1995, s. 59–71.
- SULITKOVÁ, L.: *Domy s právem nálevu piva a vína ve středověkém a raně novověkém Brně*. In: HRUBÁ M. (red.): Notum facimus universis collegis... K životnímu jubileu Ludmily Sulitkové. Ústí nad Labem 2006, s. 135–150.
- ŠVÁBENSKÝ, M.: *K hospodářským dějinám Brna v období 1243–1411. (Předáno k tisku v roce 1980)*. Brno v minulosti a dnes, sv. 12, 1994, s. 175–253.

7.4.2 Měna a oběživo

- MEZNÍK, J.: *K vývoji brněnské mincovny 15. století*. Moravské numismatické zprávy, 1962, č. 9, s. 34–36.
- POŠVÁŘ, J.: *Brněnské mincovní privilegium z roku 1457*. Moravské numismatické zprávy, 1957, č. 3, s. 20.
- POŠVÁŘ, J.: *Brněnské ražby 14. století*. Vlastivědný věstník moravský, roč. 7, 1952, s. 238–241.
- POŠVÁŘ, J.: *K 500. výročí brněnského městského privilegia*. Numismatické listy, roč. 12, 1957, č. 4, s. 93–96.
- POŠVÁŘ, J.: *Měna a oběživo v Brně v 16. a 17. století*. Numismatické listy, roč. 20, 1965, č. 5/6, s. 160–165.
- POŠVÁŘ, J.: *Mince města Brna*. Brno v minulosti a dnes, sv. 7, 1965, s. 130–135.
- POŠVÁŘ, J.: *Mincovní právo na Moravě v období Karla IV.* Numismatické listy, roč. 1, 1979, s. 1–7.
- POŠVÁŘ, J.: *Mincovní právo v Čechách, na Moravě a ve Slezsku do roku 1526*. Numismatické listy, 1977, s. 97–108.
- POŠVÁŘ, J.: *Nástin dějin brněnské mincovny. Příspěvek k měnovým a obchodním poměrům Brna a Moravy do pol. 17. století. I. Díl*. Numismatický sborník, roč. 5, 1958, s. 99–169.
- POŠVÁŘ, J.: *Poznámky k městskému mincovnictví na Moravě v 15. století*. Numismatický sborník, roč. 7, 1962, s. 169–191.
- POŠVÁŘ, J.: *Vídeňská mince v Brně v době husitské*. Brno v minulosti a dnes, sv. 8, 1966, s. 189–192.
- ŠMERDA, J.: *Oběživo v Brně vrcholného a pozdního středověku*. In: Jan, L. (ed.): Dějiny Brna. 2, Středověké město. Brno 2013, s. 488–507.
- TURNWALD, K.: *K otázce začátků brněnské mincovny*. Numismatické zprávy Kroužku členů Numismatické společnosti při Moravském muzeu v Brně, 1955, č. 2/3, s. 1–5.

7.5 Územní plánování, stavební rozvoj, topografie, toponymie

7.5.1 Územní plánování a stavební rozvoj

- HOLUB, P. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – PROCHÁZKA, R.: *Dům a parcela*. In: Jan, L. (ed.): Dějiny Brna. 2, Středověké město. Brno 2013, s. 812–847.

- LOSKOTOVÁ, I. – PROCHÁZKA, R.: *Brněnské zemnice (Příspěvek k vývoji městské zástavby 13. století)*. Brno v minulosti a dnes, sv. 13, s. 112–149.
- MĚŘÍNSKÝ, Z.: *Celkový vývoj osídlení brněnské oblasti do vzniku institucionálního města (Problémy a perspektivy dalšího výzkumu)*. Brno v minulosti a dnes, sv. 11, 1993, s. 15–22.
- MĚŘÍNSKÝ, Z.: *K vývoji osídlení v brněnské oblasti od doby stěhování národů až k nejstarším dějinám Brna do vydání tzv. zakládacího privilegia v roce 1243*. In: Horváth, V. (ed.): *Najstaršie dejiny Bratislavy. Referáty zo sympózia 28.–30. októbra 1986*. Bratislava 1987, s. 251–271.
- MĚŘÍNSKÝ, Z.: *Vývoj osídlení v brněnské oblasti v 6.–13. století*. *Vlastivědný věstník moravský*, roč. 40, 1988, s. 111–114.
- PEŠKA, M. – PROCHÁZKA, R.: *Vorläufige Information über das Projekt „Historischer Kataster von Brno (Brünn) und Hinterland“*. Workshop, Archäologie und Computer, roč. 3, 1998, s. 29–34.
- PROCHÁZKA, R. – DOLEŽEL, J.: *Současný stav poznání počátků jihomoravských měst. Přehled výzkumů*, roč. 42, 2000, s. 25–74.
- PROCHÁZKA, R. – KOVÁČIK, P. – MERTA, D. – PEŠKA, M.: *Brünn – von der frühmittelalterlichen Agglomeration zur Residenzstadt des Spätmittelalters*. In: Helmig, G. – Scholkmann, B. – Untermann, M. (eds.): *Medieval Europe Basel 2002. Center – Region – Periphery*, volume 2, sections 4 and 5. Hertingen 2002, s. 248–255.
- PROCHÁZKA, R. – ZŮBEK, A.: *Výpověď archeologických pramenů o prostorovém vývoji jihovýchodní části Brna ve 12.–15. století na příkladu parcely někdejšího domu Josefská 7*. *Archaeologia historica*, roč. 37, 2012, č. 1, s. 189–208.
- PROCHÁZKA, R.: *Area ...sive parva, sive magna... Parcela ve vývoji raného a komunálního města*. In: *Forum Urbes medii aevi IV. Parcelace a uliční síť ve vrcholně středověkých městech střední Evropy*. Sborník příspěvků z konference FUMA konané 20.–22.4.2005 v Brně. Brno 2007, s. 6–41.
- PROCHÁZKA, R.: *Archeologické prameny ke středověkému Brnu (Z nových výzkumů)*. *Archaeologia historica*, roč. 13, 1988, s. 83–96.
- PROCHÁZKA, R.: *Archeologie k počátkům města Brna*. Brno v minulosti a dnes, sv. 11, 1993, s. 29–53.
- PROCHÁZKA, R.: *Die älteste Besiedlung des Petersberges in Brno und die Frage der Stadtentstehung*. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*, roč. 44, 1996, č. 1, s. 20–30.
- PROCHÁZKA, R.: *K charakteristice sídelního vývoje Brna do počátku vrcholného středověku*. In: Leciejewicz, L. (ed.): *Miasto zachodnosłowiańskie w 11–12 wieku. Społeczeństwo – kultura*. Wrocław – Warszawa – Kraków 1991, s. 121–144.
- PROCHÁZKA, R.: *Mittelalterliche Stadtkernforschung in Brno (Brünn)*. *Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich*, roč. 8, s. 159–181.
- PROCHÁZKA, R.: *Otázka předlokačního a lokačního Brna v konfrontaci písemných a archeologických pramenů*. In: Žuffová, J. (ed.): *Trnava a počiatky středověkých miest (Pamiatky Trnavy a Trnavského kraja; 12)*. Trnava 2009, s. 103–112.
- PROCHÁZKA, R.: *Zrod středověkého města na příkladu Brna (K otázce odrazu společenské změny v archeologických pramenech)*. *Medievalia archaeologica 2 (Brno a jeho region)*, 2000, s. 7–158.
- PROCHÁZKA, R.: *Zur Frage der ältesten Bebauung in der südmährischen Städten*. *Hausbau und Raumstruktur früher Städte in Ostmitteleuropa, PA – Supplementum 6*, 1996, s. 120–141.
- SVITÁK, Z.: *Několik poznámek k průběhu komunikací v regionu brněnské aglomerace do vzniku středověkého města*. Brno v minulosti a dnes, sv. 13, 1995, s. 186–205.

- VIČAR, O.: *Středověká městská parcelace*. Zprávy památkové péče, 1969, č. 29, s. 35–38.
- ZAPLETALOVÁ, D.: *Die Problematik der Lage der Machtzentren und ihrer Nebenareale im Rahmen des frühmittelalterlichen Brno und dessen Umgebung*. In: Boháčová, I. – Poláček, L. (eds.): *Burg – Vorburg – Suburbium. Zur Problematik der Nebenareale frühmittelalterlicher Zentren*. Brno 2008, s. 149–168.

7.5.2 Topografie

- BARTEKOVÁ, R.: *Brněnská měšťanská rodina Moravců. Příspěvek k brněnské topografii v 15. století*. Folia Bohemica, 1992, s. 32–37.
- BOROVSKÝ, T.: *Prostor středověkého Brna*. In: Jan, L. (ed.): *Dějiny Brna. 2, Středověké město*. Brno 2013, s. 519–520.
- BORSKÝ, P. – HOLUB, P. – MERTA, D. – PEŠKA, M.: *Petrské návrší v Brně – poznámky k vývoji zástavby*, in: Rrožmberský, P. (ed.): *Dějiny staveb 2006. Sborník příspěvků z konference Dějiny staveb*. Plzeň 2006, s. 100–112.
- BRETHOLZ, B.: *Der Brünner Ritt vom 26. Juni 1293*. Zeitschrift des Deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, roč. 30, 1928, s. 141–147.
- ČÁDA, F.: *Brno – křižovatka starých cest*. Brno v minulosti a dnes, sv. 7, 1965, s. 151–162.
- FLODROVÁ M.: „Královský“ a „markraběcí“ dům v Brně. Brno v minulosti a dnes, sv. 13, 1995, s. 65–89.
- FLODROVÁ, M.: *K lokaci původního Brněnského hradu (z poněkud jiného pohledu)*. In: Kroupa, P. – Dvořáková, E. (eds.): *Generosum labor nutrit*. Sborník k počtě Bohumila Samka. Brno 2010, s. 17–39, 181–182.
- HÁLOVÁ JAHODOVÁ, C.: *Das historisme Geländeprofil der Mittelalterlichen Stadt Brünn*. Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity, roč. 13, 1964, s. 137–148.
- HÁLOVÁ JAHODOVÁ, C.: *Urbanizace brněnského území ve středověku*. Sborník Národního muzea v Praze, řada historická, roč. 21, č. 4–5, 1967, s. 227–232.
- HOLUB, P. – MERTA, D. – PEŠKA, M. – ZŮBEK, A.: *Poznámky k historické topografii Dominikánského náměstí*. Brno v minulosti a dnes, sv. 17, 2003, s. 41–78.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Brno. II. díl, Historická předměstí a Staré Brno*. Praha 2010.
- KOLAŘÍK, V.: *Vrcholně středověké opevnění města Brna*. In: Měřinský, Z. (ed.): *Forum Urbes medii aevi V. Městské fortifikace ve vrcholně středověkých zeměpanských městech Střední Evropy*. Brno 2006, s. 122–161.
- KUČA, K.: *Brno. Vývoj města, předměstí a připojených vesnic*, Praha 2000.
- KÜNZEL, L.: *Das Mönitzer Tor. Ein Beitrag zur Geschichte der Brünner Stadtbefestigung*. Zeitschrift des Deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, roč. 42, 1940, s. 63–73.
- KVĚT, R.: *Brno z hlediska starých stezek a osidlování naší krajiny*. Brno v minulosti a dnes, sv. 12, 1994, s. 161–168.
- KVĚT, R.: *Staré stezky na Brněnsku*. Brno v minulosti a dnes, sv. 12, 1994, s. 255–285.
- KVĚT, R.: *Stezky brněnského údělu*. Brno v minulosti a dnes, sv. 11, 1993, s. 122–125.
- LOSKOTOVÁ, I.: *Než vznikla Stará radnice*. Forum Brunense, 1993, s. 207–215.
- MAREK, J.: *O velikosti moravských měst v minulosti*. Vlastivědný věstník moravský, roč. 15, 1960, s. 293–300.
- MERTA, D. – PEŠKA, M. – SEDLÁČKOVÁ, L. – ZŮBEK, A.: *Jakubské náměstí – jedno z center lokace Brna?* In: Forum urbes medii aevi IV. Sborník příspěvků z konference FUMA konané 20.–22. 4. 2005 v Brně. Brno 2007, s. 144–161.

- NEKUDA, V.: *Brno do XV. století*. Sborník příspěvků k regionálnímu poznání Brněnského kraje, 1959, č. 1, s. 16–22.
- PEŠKA, M. – ZAPLETALOVÁ, D.: *Nové poznatky ke starobrněnskému kostelu sv. Prokopa a jeho okolí. Příspěvek k historické topografii Starého Brna*. Brno v minulosti a dnes, sv. 18, 2005, s. 529–555.
- PEŠKA, M. – ZAPLETALOVÁ, D.: *Sv. Benedikt, Oldřich, nebo Prokop? K otázce polohy středověké brněnské mincovny a její souvislosti se starobrněnskou kaplí sv. Prokopa*, Archeologické rozhledy, roč. 56, 2004, č. 3, s. 679–690.
- POŠVÁŘ, J.: *Městská mincovna v Brně*. Numismatické listy, roč. 7, 1952, s. 61–65.
- POŠVÁŘ, J.: *O umístění brněnské mincovny*. Numismatické listy, roč. 6, 1951, s. 93–99.
- PROCHÁZKA, R. – LOSKOTOVÁ, I.: *K topografii a interpretaci předlokačního osídlení brněnského historického jádra*. In: Nekuda, V. (ed.): *Archaeologia historica: Sborník příspěvků přednesených na 30. konferenci archeologů středověku České a Slovenské republiky s hlavním zaměřením na každodenní život středověkého venkova (jeho hospodářské a sociální aspekty)*. Brno 1999, s. 169–188.
- PROCHÁZKA, R.: *Ulice a náměstí Brna ve 13. století*. In: Krabath, S. – Piekalsky, J. – Wachowski, K. (eds.): *Ulica, plac i cmentarz w publicznej przestrzeni średniowiecznego i wczesnonowożytnego miasta Europy środkowej (Wrocławia antiqua 13)*. Wrocław 2011, s. 179–194.
- SEVERIN, K.: *Středověká silnice přes Červený kopec v Brně*. Brno v minulosti a dnes, sv. 23, 2010, s. 11–24.
- VERMOUZEK, R.: *Brno – křižovatka cest*. Brno v minulosti a dnes, sv. 4, 1983, s. 186–190.
- VERMOUZEK, R.: *Měninská cesta*. Jižní Morava, roč. 10, 1974, s. 143–150.
- VERMOUZEK, R.: *Středověké komunikace na jižní Moravě*. In: Kordiovský, E. – Čapka, F. (eds.): *Vývoj obydlí, sídlišť a sídlištní kultury na Jižní Moravě*. Sborník příspěvků z 16. mikulovského sympozia. Praha 1987, s. 213–220.
- VERMOUZEK, V.: *Brněnské brány*. Časopis Matice moravské, roč. 93, 1974, s. 341–360.
- VIČAR, O.: *K nejstarší topografii Starého Brna*. Vlastivědný věstník moravský, roč. 27, 1975, s. 75–78.
- VIČAR, O.: *Místopis Brna v polovici 14. století*. Brno v minulosti a dnes, sv. 7, 1965, s. 242–283.
- VIČAR, O.: *Místopis Brna v polovici 14. století. (Předměstí)*. Brno v minulosti a dnes, sv. 8, 1966, s. 226–273.
- VIČAR, O.: *Několik topografických poznámek k jízdě velehradského opata v Brně roku 1293*. Časopis Matice moravské, roč. 94, 1975, s. 284–288.
- VIČAR, O.: *O velikosti Brna v 16. století*. Vlastivědný věstník moravský, roč. 33, 1981, č. 2, s. 208–210.
- VIČAR, O.: *Výškopis Brna v polovině 14. století*. Brno v minulosti a dnes, sv. 10, 1989, s. 84–96.
- WELZL, H.: *Brünn im 14. Jahrhundert*. Zeitschrift des Mährischen Landesmuseum, roč. 2, 1902, s. 75–95.
- WELZL, H.: *Brünn im 15. Jahrhundert*. Brünn 1902.
- WELZL, H.: *Brünn im 16. Jahrhundert*. Zeitschrift des Deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, roč. 7, 1903, s. 370–382.
- ZAPLETALOVÁ, D. – ČULÍKOVÁ, V. – JANKOVSKÁ, V. – LISÁ, L. – RYBNÍČEK, M.: *Příspěvek přírodních věd a archeologie k historické topografii starého Brna*. In: Hašek, V. – Nekuda, R. – Ruttkay, M. (eds.): *Ve službách archeologie*. 6. Sborník věnovaný 70. narozeninám PhDr. Dariny Bialekové, CSc. a 60. narozeninám Prof. PhDr. Josefa Ungera, CSc. Brno 2005, s. 267–274.

- ZAPLETALOVÁ, D. – URBÁNKOVÁ, K.: *Polní ulice – předchůdkyně císařské silnice? Průběh tzv. mikulovské, respektive vídeňské cesty pravobřežím Starého Brna*. Brno v minulosti a dnes, sv. 17, 2003, s. 79–96.
- ZAPLETALOVÁ, D.: *Staré Brno a brněnská předlokační aglomerace*. Archeologické rozhledy, roč. 58, 2006, č. 4, s. 758–771.

7.5.3 Toponymie

- ČÁDA, F.: *Znovu ke jménu Brna*. In: Fukal, R. – Kopecký, M. (eds.): *Rodné zemi*. Sborník prací k 70. výročí trvání Musejního spolku v Brně a k 70. narozeninám jeho předsedy doc. Dr. Aloise Gregora. Brno 1958, s. 142–145.
- FLODROVÁ, M. – GALASOVSKÁ, B. – VODIČKA, J.: *Seznam ulic města Brna s vývojem jejich pojmenování*. Brno 1984.
- FLODROVÁ, M.: *Brněnské ulice a vývoj jejich názvů od 13. století po dnešek*. Brno 1997.
- FLODROVÁ, M.: *Názvy brněnských ulic, náměstí a jiných veřejných prostranství v proměnách času*. Brno 2009.
- GREGOR, A.: *Ještě o jméně Brno*. Časopis Matice moravské, roč. 72, 1953, s. 401–402.
- GREGOR, A.: *K otázce původu jména Brno*. Časopis Matice moravské, roč. 71, 1952, s. 154–164.
- GREGOR, A.: *K výkladům místního jména Brno*. Brno v minulosti a dnes, sv. 1, 1959, s. 139–145.
- MELICH, J.: *Über den Namen Brünn*, Archivum Europae Centro-Orientalis, roč. 6, 1940, s. 185–207.
- MĚŘÍNSKÝ, Z.: *900 let prvé historické zprávy o Brně*. Vlastivědný věstník moravský, roč. 43, 1991, č. 3, s. 281–291.
- PRASEK, V.: *Eburodunum. Brno. Kritická úvaha o vykládání místních jmen vůbec, „Brna zvláště“*. Časopis Matice moravské, roč. 25, 1901, s. 14–33.
- SKUTIL, J.: *Místní jméno Brno – jeho původ a význam*. Brno v minulosti a dnes, sv. 13, 1995, s. 38–45.
- SKUTIL, J.: *Nejstarší zápisy jména Brna a sídlišť v jeho okolí s výklady etymologickými i s interpretací literárních zpráv*. Brno v minulosti a dnes, sv. 11, 1993, s. 66–77.
- SKUTIL, J.: *Toponymie Brna ve 14. století*. Brno v minulosti a dnes, sv. 9, 1970, s. 159–170.
- ŠEMBERA, A.: *Woher Brünn seinen Namen führe?* Moravia, roč. 1, 1838, s. 12, 16, 24.
- ŠUJAN, F.: *Počátky Brna a jeho jméno*. Časopis matice moravské, roč. 24, 1900, s. 213–220.

7.6 Sociální struktura města

7.6.1 Obyvatelstvo

- FISCHEL, A.: *Über Geburtsbriefe*. Zeitschrift des Deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, roč. 8, 1904, s. 442–446.
- KRAFL, P.: *Lišňané v Brně na úsvitu pozdního středověku. Sonda do brněnských městských knih*. In: Krafl, P. (ed.): *Moravy nebylo a Lišeň už tu byla*. Brno 2012, s. 113–115.
- MAREK, J.: *Lidnatost Brna v 14. až 16. století*. Brno v minulosti a dnes, sv. 2, 1960, s. 125–147.
- MAREK, J.: *O studiu městského přistěhovalectví*. Časopis Matice moravské, roč. 79, 1960, s. 86–111.
- MEZNÍK, J.: *Jindřich Fuchs. Příspěvek k vývoji brněnského měšťanstva ve 14. století*. Brno v minulosti a dnes, sv. 1, 1959, s. 146–158.
- MEZNÍK, J.: *Jindřich Fuchs. Příspěvek k vývoji brněnského měšťanstva ve 14. století*. In: Borovský, T. – Wihoda, M. – Kalhous, D. – Malat'ák, D. (eds.): *Tvář stárnoucího středověku: výbor článků a studií*. Brno 2008, s. 151–161.

- NĚMCOVÁ, V.: *Česká a německá jména obyvatel města Brna zaznamenaná v berních rejstřících z roku 1348, 1387 a 1432*. Brno v minulosti a dnes, sv. 17, 2003, s. 97–113.
- PROCHÁZKA, R. – WIHODOVÁ, V. (eds.): *Brněnští měšťané v písemných pramenech přemyslovského období. Část I. do roku 1278*. Brno v minulosti a dnes, sv. 24, 2011, s. 35–88.
- REUTTER, H.: *Drei Jahrhunderte Brünner Bürgertum 1559-1843. Im Auftrag der Deutschen Gesellschaft für Wissenschaft und Volkstumsforschung in Mähren herausgegeben von Anton Altrichter*. Brno 1942.
- SKUTIL, J.: *Druhy jednotlivých řemesel a jejich vliv na přijmení 14. století (podle Knih počtů města Brna)*. Brno v minulosti a dnes, sv. 12, 1994, s. 109–115.
- TRAUNFELS, H. von., *Brünner Vornamen vom 14. bis zum 19. Jahrhundert. Eine national-kulturgeschichtliche Studie zur Mehrung der Verständnisses unserer heimischen Vornamen und Förderung deutscher Namengebung*. Olmütz 1906.
- ZATSCHKE, H.: *Die Namengebung der Brünner Bürger nach den Losungsbüchern 1343–1365*. Zeitschrift für sudetendeutsche Geschichte, Bd. 1, 1937, s. 256–268.

7.6.2 Národnostní vrstvy

- BRUNNER, M.: *Geschichte der Juden in Brünn*. In: Gold, H. (ed.): *Die Juden und Jugengemeinden Mährens in Vergangenheit und Gegenwart*. Brünn 1929, s. 137–172.
- ČÁDA, F.: *The origin of Jewish Community of Brno*. Stuttgart 1955.
- ELVERT, CH. d': *Zur Geschichte der Juden in Brünn*. Schriften, roč. 30, 1895, s. 96–100.
- GRÜNBAUMOVÁ, I.: *Židé ve středověkém Brně*. In: Pálka, P. (ed.): *Židé a Morava*. Sborník z konference konané v Muzeu Kroměřížska dne 15. listopadu 2006. Kroměříž 2007, s. 7–24.
- CHALOUPKA, G.: *Brno a Znojmo do poloviny 15. století (Národnostní paralela)*. Časopis Matice moravské, roč. 83, 1964, s. 14–21, 94–107.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Etnická příslušnost a jazyková komunikace obyvatel Brna ve středověku a raném novověku*. Documenta Pragensia (Národnostní skupiny, menšiny a cizinci ve městech: Praha – město zpráv a zpravodajství), sv. 19, 2001, s. 37–57.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Italové a Španělé v předbělohorském Brně*. In: Borovský, T. – Wihoda, M. (eds.): *Ad vitam et honorem. Profesoru Jaroslavu Mezníkovi přátelé a žáci k pětasedmdesátým narozeninám*. Brno 2003, s. 715–742.
- KLENOVSKÝ, J.: *Brno židovské. Historie a památky židovského osídlení města Brna*. Brno 2002.
- MENDL, B.: *O národnostním složení středověkého Brna*. Časopis Matice moravské, roč. 62, 1938, s. 261–368.
- SULITKOVÁ, L.: *Italiani a Brno prima della battaglia della Montagna Bianca*. In: Ferigo, G. – Fornasin, A. (eds.): *Cramârs: Atti del convegno internazionale di studi 'Cramârs. Emigrazione, mobilità, mestieri ambulanti dalla Carnia in Età Moderna'*. Tavagnacco 1997, s. 75–87.
- SULITKOVÁ, L.: *Italové v Brně v předbělohorském období*. In: Cadorini, G. (ed.): *Cramârs: Furlánští a italští obchodníci v českých zemích I*. Praha 1999, s. 55–65, 89–92.
- SULITKOVÁ, L.: *Italové v Brně v předbělohorském období*. In: Hrubá, M. (red.): *Notum facimus universis collegis... K životnímu jubileu Ludmily Sulitkové*. Ústí nad Labem 2006, s. 151–164.
- SULITKOVÁ, L.: *K „národním“ povědomí obyvatel předních moravských královských měst ve středověku a raném novověku*. In: Malíř, J. – Vlček, R. (eds.): *Morava a české národní vědomí od středověku po dnešek*. Brno 2001, s. 45–52.
- SULITKOVÁ, L.: *Národnostní struktura moravských měst ve středověku se zvl. zřetelem na královská města*. In: Marsina, R. (ed.): *Národnostný vývoj miest na Slovensku do r. 1918. K 600. výročiu vydania výsad pre žilinských Slovákov*. Martin 1984, s. 255–266.

- SULITKOVÁ, L.: *Národnostní struktura moravských měst ve středověku se zvl. zřetelem na královská města*. In: Hrubá, M. (red.): *Notum facimus universis collegis...* K životnímu jubileu Ludmily Sulitkové. Ústí nad Labem 2006, s. 191–203.
- VISI, T.: *Intelektuální život Židů v Brně v 15. století*. Časopis Matice moravské, roč. 127, 2008, č. 1, s. 131–140. (Do češtiny přeložila Lucie Doležalová).
- VODIČKA, J.: *K národnostní problematice v dějinách Brna*. In: Zřídka veselý, F. – Peša, V. (eds.): *Brno mezi městy střední Evropy* (Sborník projevů, studií, úvah a sdělení z vědeckého sympozia konaného 29.–30. listopadu 1979). Brno 1983, s. 235–239.
- WELZEL, H.: *Geschichte der Juden in Brünn während des 16. und 17. Jahrhunderts*. Zeitschrift des Deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, roč. 8, 1904, s. 296–357.

7.6.3 Majetkové a sociální rozdíly

- BOROVSKÝ, T.: *Venkovské statky brněnských měšťanů*. In: Jan, L. (ed.): *Dějiny Brna. 2, Středověké město*. Brno 2013, s. 471–474.
- DOSOUDIL, J.: *Die Brünnner Bürgeraufnahmen 1559–1845*. Zeitschrift des Deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, roč. 31, 1929, s. 13–16, 20–24, 29–32.
- DOSOUDIL, J.: *Die Brünnner Bürgeraufnahmen 1559–1845*. Zeitschrift des Deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, roč. 32, 1930, s. 5–8, 15–20, 25–28.
- DOSOUDIL, J.: *Die Brünnner Bürgeraufnahmen 1559–1845*. Zeitschrift des Deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens, roč. 33, 1931, s. 7–8, 21–24, 29–32.
- DŘÍMAL, J.: *Sociální složení a majetek obyvatel města Brna v letech 1365–1509*. Brno v minulosti a dnes, sv. 6, 1964, s. 185–289.
- GRÜNBAUMOVÁ, I.: *Lidé na okraji ve středověkém Brně* (magisterská diplomová práce). Brno 2008.
- GRÜNBAUMOVÁ, I.: *Okrajové skupiny středověkého Brna. (Možnosti studia)*. Brno v minulosti a dnes, sv. 20, 2007, s. 39–57.
- JIRÁSEK, J.: *Venkovské statky města Brna před Bílou Horou*. Brno v minulosti a dnes, sv. 4, 1962, s. 187–194.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *K otázkám kriminalizace a marginalizace městského obyvatelstva předbělohorské doby – na příkladu královského města Brna*. In: Bůžek, V. – Král, P. (eds.): *Společnost v zemích habsburské monarchie a její obraz v pramenech (1526–1740)*. České Budějovice 2006, s. 601–615.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Mobilita městské inteligence v raném novověku (na příkladu královského města Brna)*. In: Fejtová, O. – Ledvinka, V. – Pešek, R. (reds.): *Město a intelektuálové od středověku do roku 1848*. Sborník statí a rozšířených příspěvků z 25. vědecké konference Archivu hlavního města Prahy, uspořádané ve spolupráci s Institutem mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze ve dnech 10. až 12. října 2006 v Clam-Gallasově paláci v Praze. Praha 2008, s. 395–417.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Příběh jednoho brněnského nobilitovaného měšťana (aneb, není malíř jako malíř)*. In: Ambrožová, H. (ed.): *Historik na Moravě: profesor Jiřímu Malířovi, předsedovi Matice moravské a vedoucímu Historického ústavu FF MU, věnují jeho kolegové, přátelé a žáci k šedesátinám*. Brno 2009, s. 833–851.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Šlechta v královském městě Brně v předbělohorském období*. In: Kokojanová, M. (red.): *Měšťané, šlechta a duchovenstvo v rezidenčních městech raného novověku (16.–18. století)*. Prostějov 1997, s. 166–184.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Šlechta v královském městě Brně v předbělohorském období*. In: Hrubá, M. (red.): *Notum facimus universis collegis...* K životnímu jubileu Ludmily Sulitkové. Ústí nad Labem 2006, s. 165–185.

- JORDÁNKOVÁ, H.: *Viniční hospodářství brněnských měšťanů do Bílé hory*. In: Dějiny vinařství na Moravě. Sborník příspěvků z konference, uspořádané ve dnech 16.-17. září 2004 ve Slavkově u Brna. Brno 2005, s. 31–39.
- MALANÍKOVÁ, M.: *Měšťanské ženy na Moravě ve 14. a 15. století*. In: Dobosz, J. – Kujawinski, J. – Kozłowska, M. M. (eds.): *Pierwsze polsko-czeskie forum młodych mediewistów*. Poznaň 2007, s. 271–278.
- MALANÍKOVÁ, M.: *Obyvatelky středověkých měst na příkladu Brna*. In: Mitáček, J. (ed.): *Královská města v životě země moravské*. Brno 2012, s. 83–95.
- MAREK, J.: *Společenská struktura moravských královských měst v 15. a 16. století*. Praha 1965.
- MEZNÍK, J.: *Brněnský a olomoucký patriciát 14.–15. století*. Brno 1962 (netištěná kandidátská práce pro HÚ, ČsAV).
- MEZNÍK, J.: *Brněnský patriciát a boje o vládu města ve 14. a 15. století*. Brno v minulosti a dnes, sv. 4, 1962, s. 247–349.
- MEZNÍK, J.: *Venkovské statky brněnských měšťanů ve 14. a 15. století*. Sborník matice moravské, roč. 79, 1960, s. 129–147.
- MEZNÍK, J.: *Venkovské statky brněnských měšťanů ve 14. a 15. století*. In: Borovský, T. – Wihořda, M. – Kalhous, D. – Malaták, D. (eds.): *Tvář stárnoucího středověku: výbor článků a studií*. Brno 2008, s. 321–345.
- SULITKOVÁ, L.: *Městské elity ve středověku a raném novověku (na příkladu moravského královského města Brna)*. In: Hanzal, J. – Šefčík, O. (eds.): *Sršetý Prajz: Erich Šefčík (1945–2004: sborník k nedožitým 65. narozeninám historika a archiváře)*. Praha 2010, s. 29–48.
- SULITKOVÁ, L.: *Měšťané, jejich společenství a elity v Brně v předbělohorském období*. In: Jurok, J. (red.): *Královská a poddanská města od své geneze k protoindustrializaci a industrializaci* sborník příspěvků z mezinárodního odborného sympozia uspořádaného ve dnech 5.–6. října 2001 v Příboře. Ostrava 2002, s. 115–123.
- SULITKOVÁ, L.: *Několik poznámek k dějinám Brna ve 13. století (K původu brněnského patriciátu)*. Brno v minulosti a dnes, sv. 13, 1995, s. 46–64.
- SULITKOVÁ, L.: *Patriciát anebo vrchní vrstva? Zamyšlení nad charakterem horní vrstvy městského obyvatelstva v Brně v předbělohorském období*. In: Šimončíč, J. (ed.): *Studia Historica Tyrnaviensia III. K životnímu jubileu Dr. H. C. Univ. Prof. PhDr. Richarda Marsinu, DrSc.* Trnava 2003, s. 255–270.
- SULITKOVÁ, L.: *Patriciát anebo vrchní vrstva? Zamyšlení nad charakterem horní vrstvy městského obyvatelstva v Brně v předbělohorském období*. In: Hrubá, M. (red.): *Notum facimus universis collegis... K životnímu jubileu Ludmily Sulitkové*. Ústí nad Labem 2006, s. 203–218.
- SULITKOVÁ, L.: *Zamyšlení nad charakterem vůdčí vrstvy městského obyvatelstva na příkladu Brna v raném novověku. Diskusní příspěvek*. In: Fejtová, O. – Pešek, J. – Ledvinka, V. (eds.): *Pražské městské elity středověku a raného novověku – jejich proměny, zázemí a kulturní profil*. Sborník příspěvků z 21. vědecké konference Archivu hlavního města Prahy, uspořádané ve spolupráci s Institutem mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy ve dnech 1. a 2. října v Clam-Gallasově paláci v Praze. Praha 2004, s. 243–250.
- SULITKOVÁ, L.: *Měšťané, jejich společenství a elity v Brně v předbělohorském období*. In: HRUBÁ M. (red.): *Notum facimus universis collegis... K životnímu jubileu Ludmily Sulitkové*. Ústí nad Labem 2006, s. 183–190.

7.7 Cechy, řemesla a profese a jejich regulace

- DOLEŽEL, J.: *Cruciburgensis monetae magister a jeho místo v brněnských dějinách 13. věku*, Brno v minulosti a dnes, sv. 15, 2001, s. 13–32.
- DOLEŽEL, J.: *Cruciburgensis monetae magister: několik poznámek k problému jeho identifikace*, Archeologické rozhledy, roč. 56, 2004, s. 401–416.
- DŘÍMAL, J.: *Desky brněnského cechu soukenického z roku 1435*. Brno 1948.
- FLÍDR, A.: *Malířství a sochařství ve středověkém Brně*. In: Jan, L. (ed.): *Dějiny Brna. 2, Středověké město*. Brno 2013.
- FLODR, M.: *Brněnské nevěstky v nejstarších dějinách města*. Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity, řada historická, C 41, 1994, s. 7–13.
- FLODROVÁ, M. – HOLUB, P. – JORDÁNKOVÁ, H.: *Brněnské pivovarství a sladařství ve středověku a raném novověku*. Kvasný průmysl, roč. 62, 2016, č. 2, s. 28–34.
- FLODROVÁ, M. – SAMEK, B.: *Cín ve sbírkách Muzea města Brna. Katalog se seznamem brněnských cínařů a jejich značek*. Brno 1970.
- FLODROVÁ, M.: *Problematika pramenů k dějinám brněnských řemesel*. Brno v minulosti a dnes, sv. 12, 1994, s. 10–14.
- HOFFMANN, F.: *Brněnská statuta střeleckého bratrstva sv. Šebestiána z roku 1499*. Brno v minulosti a dnes, sv. 7, 1965, s. 119–123.
- CHALOUPKA, J.: *Brněnská cechovní pečeti*. Časopis Matice moravské, roč. 62, 1977, s. 45–51.
- JAN, L.: *Causa Cruciburgensis monetae magister rediviva*. Archeologické rozhledy, roč. 56, 2004, s. 393–400.
- JAN, L.: *Kdo byl Cruciburgensis monetae magister? Několik poznámek k počátkům města Brna*. Folia numismatica 3, Supplementum ad Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales, roč. 73, 1988, s. 23–30.
- JORDÁNKOVÁ, H. – LOSKOTOVÁ, I. – MERTA, D.: *Odras domácí války v produkci brněnských kamnářů 2. poloviny 15. století*. Archeologia Historica, roč. 29, 2004, s. 581–597.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Hlavní tendence brněnské řemeslné výroby od počátků do zániku cechovních sdružení*. Brno v minulosti a dnes, sv. 12, 1994, s. 15–37.
- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Lékaři v Brně v předbělohorském období*. Brno v minulosti a dnes, sv. 21, 2008, s. 71–88.
- MEZNÍK, J.: *Hnutí řemeslníků a chudiny Brně roku 1378*. Československý časopis historický, roč. 9, 1961, č. 5, s. 637–651. (Znovu otištěno in Borovský, T. – WIHODA M. – KALHOUS D. – MALAŤÁK D. (eds.), *Tvář stárnoucího středověku: výbor článků a studií*, Brno: Matice moravská, 2008, s. 162–180.)
- NOVOTNÝ, J.: *Cena pracovních sil a hlavních sil a hlavních životních potřeb v Brně v 16. a 17. stol.* Časopis Matice moravské, roč. 82, 1963, s. 98–101.
- POŠVÁŘ, J.: *Brněnští mincmistři*. Brno v minulosti a dnes, sv. 1, 1959, s. 41–52.
- SHROMÁŽDILOVÁ, I.: *Kožedělná výroba ve středověkém Brně*. Brno v minulosti a dnes, sv. 15, 2001, s. 33–61.
- SULITKOVÁ, L.: *Lékárníci v Brně v předbělohorském období*. Brno v minulosti a dnes, sv. 17, 2004, s. 245–271.
- SULITKOVÁ, L.: *Řemesla v Brně ve středověku*. Časopis Matice moravské, roč. 103, 1984, s. 64–83.
- SULITKOVÁ, L.: *Statuta městské rady brněnské pro řemeslníky z poloviny 14. století*. Brno v minulosti a dnes, sv. 10, 1989, s. 143–149.

- ŠIMEČEK, Z.: *Knižní obchod v Brně od sklonku 15. do konce 18. století*. Brno 2011.
- VELÍMSKÝ, T.: *Cruciburgensis magister monatae aneb historie jednoho omylu. Příspěvek k dějinám městského meliorátu v českých zemích ve druhé a třetí čtvrtině 13. století*. In: Civitas & Villa. Miasto i wieś w średnowiecznej Europie środkowej. Wrocław – Praha, 2002, s. 201–208.
- VELÍMSKÝ, T.: *Cruciburgensis magister monetae – tertium non datur?* Archeologické rozhledy, roč. 56, 2004, s. 672–678.

7.8 Vzdělávání

- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Možnosti vzdělání v předbělohorském Brně*. In: CHOCHOLÁČ, B. (ed.): *Nový Mars Moravicus, aneb Sborník příspěvků, jež věnovali Prof. Dr. Josefu Válkovi jeho žáci a přátelé k sedmdesátinám*. Brno 1999, s. 319–334.
- SULITKOVÁ, L.: *Město, fara a škola ve středověku (na příkladu moravského královského města Brna)*. In: Rábík, V. (ed.): *Vývoj církevní správy na Slovensku*. Krakow 2010, s. 279–296.

7.9 Zásobování města

- JORDÁNKOVÁ, H. – SULITKOVÁ, L.: *Zásobování města Brna vodou ve středověku (K 900. výročí první zmínky o Brně)*. Vlastivědný věstník moravský, roč. 43, 1991, s. 304–316.
- MERTA, D. – PEŠKA, M. – ZŮBEK, A.: *K zásobování města Brna vodou z Kartouz*. Archaeologia technica, roč. 15, 2004, s. 70–77.
- MERTA, D.: *Zásobování města Brna železem v období středověku*. In: Forum Urbes medii aevi VII. Surovinová základna a její využití ve středověkém městě. Sborník příspěvků z konference FUMA konané 13.–16.5. 2008. Brno 2008, s. 184–193.
- MERTA, D. – PEŠKA, M.: *Železářský výrobní areál z počátku 13. století v prostoru náměstí Svobody v Brně*. Archaeologia technica, roč. 13, 2002, s. 33–42.
- PROCHÁZKA, R.: *Zásobování vodou a hospodaření s odpady*. In: Jan, L. (ed.): *Dějiny Brna. 2, Středověké město*. Brno 2013, s. 376–390.
- VERMOUZEK, R.: *Zásobování Brna dřevem v minulosti*. Forum Brunense, 1989, s. 57–64.

Mgr. et Mgr. Lenka Šmídová Malářová,
Ústav pomocných věd historických a archivnictví
Filozofická fakulta MU
Arna Nováka 1
602 00 Brno, Česká republika
e-mail: 261132@mail.muni.cz